

være et overordentligt stort Misgreb, efterat det først er erkjendt, at Livsstraffen er en nødvendig Straf, der bør vedblive som Værgen i Statsmagtens Haand, og at den bør vedblive saalænge, indtil der fra det Standpunkt, hvorfra det Hele bedst kan oversees, skeer en Opfordring til at foranledige dens Afstafselse. — Det er urigtigt, siger jeg, naar man først er kommen til denne Beslutning, da at lade et Alternativ bestaae, der fører Afgjørelsen meget mere over paa et theoretisk end paa et praktisk Standpunkt. Naar Domstolene istedetfor at erklære Livsstraffen have erklæret livsvarigt Fængsel, kan ingen anden Straf indtræde, men naar de have erklæret Livsstraf, da staaer endnu Benaadningsretten tilbage, der endnu mere end Domstolene kunne tage Hensyn til den Stemning, der i det Hele taget er tilstede, og til den Trang, der kan være til at opretholde Magten ligeoverfor paatrængende Forbrydelser. Det forekommer mig, at naar den lovgivende Magt gaaer ind paa dette Forslag, indsættes derved Domstolene i dette vigtige Tilfælde som lovgivende Magt, og som en lovgivende Magt, der ikke paa nogen positiv Maade med almindelig Gyldighed udtaler en bestemt Afgjørelse, men kun giver eller nægter Livsstraffen Anvendelse for hvert enkelt Tilfælde. Dette passer ganske anderledes til Benaadningsretten; de, der fratjende Benaadningsretten dens almindelige Betydning, maae dog i ethvert Fald her komme til den. Jeg for min Part mener, at Benaadningsretten hænger sammen med Epidisen af Statsmagten i allerhøjeste Grad, at det er en grundfalsk Betragtningssmaaede i Benaadningsretten at see en Udøvelse af Vilkaarlighed; under de Omstændigheder, hvori vi leve, i et Samfund med den Frihed og Æffentlighed som her findes, der kan i det Hele taget ingen saadan Magt som Benaadningsmagten, i saadanne vigtige og betydningsfulde Sager, som her er Spørgsmaal om, udøves med Vilkaarlighed; den maa altid udøves med Skjønsmhed. Naar man taler om Vilkaarlighed, saa tage man mig det ikke ilde op, naar jeg siger, at man ganske vist viser ligesaamegen Vilkaarlighed fra Domstolenes Side som fra den øverste Magts. Domstolene sænke sig ganske anderledes ned i Uansvarlighed for deres Hand-

linger end den udøvende Magt; men netop derfor skal man ikke lade den udøvende Magt overgaae til Domstolene og lade det afgjøre ved værlende Indflydelse af theoretiske Anstuelser, om den Straf, som her er erkjendt endnu ikke at burde afflaffes, skal afflaffes eller benyttes.

Jeg har stillet et Forslag til § 73 om, at denne Paragraph, som den nu foreligger, skal udgaae, og at der i dens Sted skal indsættes en ny Paragraph, en Paragraph, som — om jeg mindes ret — fra Begyndelsen af er kommen til Rigsdagen med Lovudkastet fra Regjeringen, men som senere er gaaet ud og nu har fundet sin Erstatning ved en anden Paragraph, der er indsat istedetfor den. Da dette Udcast blev forelagt ved første Behandling, stillede jeg i denne Henseende meget bestemte Spørgsmaal til den høitærede Justitsminister, og jeg fik et — saa forekommer det mig — omtrent saa ubestemt Svar, som man kunde faae, naar jeg spurgte om Betydningen af et Forslag, der er kommet fra Regjeringen. Den høitærede Justitsminister henstillede Afgjørelsen til Domstolene, henviste mig altsaa til, at en Dom senere kunde sige mig, hvad der var meent med denne Paragraph; men dette vil ikke nytte mig i nærværende Tilfælde. Dersom den høitærede Justitsminister ikke selv ngie veed, om de Tilfælde, som jeg nævnte, vilde blive ramte af en af disse Paragrapher, hvorom her er Tale, og ramte saa utvivlsomt, at der ikke kan tages feil, saa troer jeg, at man bør vælge den Form for § 73, som jeg har opstillet, forbi jeg troer, at disse Tilfælde derved vilde kunne rammes. Det er Tilfælde af en saadan Art, at de med en vis Befindighed i Landet maaskee albrig ville indtræde, eller idetmindste overordentlig sjældent. Man maa antage, at det, der til sin Tid foranlediger dem, er Ubefindighed og Ubetænkksomhed; men lad det først blive klart, at det er en alvorlig Sag, saa vil de ophøre og forsvinde, og, skulde de træde frem af andre Grunde end af Ubefindighed og Ubetænkksomhed, saa bør de være alvorligt strafbare, fordi de da ere af den hyereste Fare for hele Staten. Der kan behøves al den Rigevægt i vor Fremserd ligeoverfor Alt, hvad der er udenfor, ser at holde sammen, hvad der er tilbage af den danske Stat, hvoraf